

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Кафедра політології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор
з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА
«серпень» 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЛІТИЧНА СОЦІОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 052 – «Політологія»
Освітньо-професійна програма: Політологія

ОНУ
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Політична соціологія», Одеса: ОНУ,
2024. 16 с.

Розробник: **А.В. Пехник**, кандидат політичних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політології
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Світлана КОЧ
(прізвище та ініціали)

Погоджено із гарантом ОПП Політологія

(підпис)

Ірина МИЛОСЕРДНА
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) **ФМВПС**
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Голова НМК

(підпис)

Олег ХОРОШИЛОВ
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від « » 20 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від « » 20 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 змістових модулів – 3 ІНДЗ* – _____ (вид завдання)	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 052- «Політологія» Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова ОК 14	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	4-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	7-й
		<i>Лекції</i>	
		24 год.	8 год.
		<i>практичні</i>	
		24 год.	6 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		0 год.	0 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		72 год.	106 год.
у т.ч. ІНДЗ*: - год.			
Форма підсумкового контролю: залік			

* – за наявності

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є вивчення знань зі сфери політичної соціології, що поділений на три рівні: методологічні основи політичної соціології; проблемна парадигма політичної соціології; прикладний інструментарій політичної соціології і його застосування для аналізу емпіричного матеріалу

Завданнями дисципліни є: ознайомити здобувачів з теорією та методологією політичної соціології; проаналізувати основні етапи становлення політичної соціології; охарактеризувати основні поняття та категорії політичної соціології; ознайомити із сучасними концепціями у політичній соціології; показати сутність суспільства і держави з політосоціологічної точки зору, пояснити особливості екстраполяції соціальної нерівності на політичний простір та роль політичної культури; охарактеризувати особливості виникнення, формування і функціонування у політиці еліти і маси як соціальних суб'єктів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральні компетентності (ІК)

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК01. Здатність використовувати категорійно–понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

СК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.

Очікувані програмні результати навчання (РН):

РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

РН14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

PH15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

PH16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен :

знати: предмет політичної соціології, її функції та основні категорії; етапи розвитку політичної соціології; вплив соціальних груп, особистостей на соціальні явища; основи соціальної політики; закономірності розвитку демографічної політики та її вплив на політику і політичні процеси; нації партії і рухи в політичній системі України; соціальні підсистеми та їх характеристику;

вміти: аналізувати соціально-політичне структурування суспільства аналізувати соціальні аспекти політики та прогнозувати її розвиток; давати оцінку рішенням, які пов'язані із соціальними основами держави, влади та панування; аналізувати вплив соціальних груп на політичні процеси і явища у державі; оцінювати демографічну політику; аналізувати соціально-політичні відносини у суспільстві; оцінювати основні напрямки розвитку і функціонування соціальних відносин у суспільстві.

володіти: здатністю застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні засади політичної соціології.

Тема 1. Політична соціологія як наука: предмет і методи

Предмет політичної соціології; зміст політичної соціології, соціології політики, політології, політичної науки; сучасних соціологічних досліджень політики; вплив соціологічних досліджень політики на політичні процеси. Дискусії про предмет політичної соціології. Політична соціологія, соціологія політики, політологія, політична наука. Сучасні соціологічні дослідження політики. Вплив соціологічних досліджень політики на політичні процеси.

Тема 2. Соціальна стратифікація політичного простору.

Феномени соціальної нерівності та стратифікації. Основні стратифікаційні теорії та їх критерії. М.Вебер про компоненти нерівності та стратифікаційні структури. Робота К. Девіса та У. Мура «Деякі принципи стратифікації». Стратифікаційна модель П. Сорокіна. Структурування соціального простору: дві протилежні теоретичні позиції - субстанційна та реляційна. П. Бурдьє про поняття «соціальний простір». Виникнення автономного простору політики.

Тема 3. Нації як суб'єкти політики.

Поняття та нація та етнос: сенс і відмінність понять. Вісь нації – етноси – націоналізм – національні держави. Основна відмінність нації від етносу. Два теоретико-методологічних підходи щодо розуміння етнічності, які впливають на уявлення про націю і націоналізм: примордиалізм та конструктивізм (інструменталізм). Сучасні теорії націоналізму. Націоналізм як рух. Форми націоналізму. Проблеми національної політики. Стратегії національного будівництва.

Змістовий модуль 2. Соціологічний аналіз політичних процесів.

Тема 4. Соціологічний аналіз політичних еліт, політичних партій та політичних рухів.

Основні підходи до аналізу політичних еліт. Критерії виділення політичної еліти. Характеристика елітних взаємодій. Поняття елітної конфігурації (сукупності стійких зразків відносин між елітою). Модель елітної конфігурації на думку Д. Хеглі. Горизонтальний та вертительний вимір диференціації еліти. «Циркуляція», «рекрутування», «ексکورпорація» як елітарні зміни у складі еліти. Тенденції розвитку сучасних політичних партій. Шляхи еволюції політичних партій. Типологія політичних партій. Соціальні рухи та їх типи.

Тема 5. Соціологічне вивчення політичної та електоральної поведінки.

Розуміти політичну участь як особливу сферу політичної діяльності людини. Компетентність або некомпетентність учасників політичного процесу. Сутність та основні підходи політичної та електоральної поведінки. Основні типи політичної поведінки та їх детермінанти. Основні соціологічні теорії електоральної поведінки. Форми прояву електоральної поведінки.

Тема 6. Політична комунікація. Маніпулятивні стратегії в політичному полі.

Основні підходи та моделі політичної комунікації (Ж.-М. Коттре, К. Сайнне). Форми та функції політичної комунікації. Рівні політичної комунікації. Основні способи (канали) політичної комунікації, Характер та ознаки масової комунікації. Політичний імідж. Поняття політичного маніпулювання. Мета політичного маніпулювання. Класифікація політичного маніпулювання за різними критеріями. Маніпуляція як стратегія виживання «політичного» в медійному дискурсі.

Тема 7. Політична стабільність.

Політична стабільність як функціонування політичної системи, її характерні особливості. Мінімальна і демократична стабільність. Абсолютна (повна) статична, динамічна, стагнаційна, консолідаційна політична стабільність. Внутрішня та зовнішня стабільність.

Тема 8. Соціально-політичні конфлікти. Проблеми політичної поведінки.

Закони та категорії конфліктології. Визначення конфлікту. Історія конфліктології та сучасні теорії конфлікту. Види та типи конфлікту. Поняття соціального політичного напруження, засоби його вимірювання. Характерні ознаки політичного конфлікту, його складові та стадії. Методи вирішення політичного конфлікту. Соціальні технології управління соціально-політичними конфліктами. Дисфункціональні наслідки політичного конфлікту: соціологічний вимір. Специфіка прояву та розв'язання конфлікту в тоталітарній та демократичній системах.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>Змістовий модуль I. Загальні засади політичної соціології.</i>										
Тема 1. Політична соціологія як наука: предмет і методи	8	2	2		4	11	1	-		10
Тема 2. Соціальна стратифікація політичного простору.	12	3	3		6	11	1	-		10
Тема 3. Нації як суб'єкти політики.	12	3	3		6	12	2			10
Разом за змістовим модулем 1	32	8	8		16	34	4	-	-	30
<i>Змістовний модуль 2 – Соціологічний аналіз політичних процесів.</i>										
Тема 4. Соціологічний аналіз політичних еліт, політичних партій та політичних рухів	8	2	4		11	18	2			16
Тема 5. Соціологічне вивчення політичної та електоральної поведінки	10	4	2		10	17		2		15
Тема 6. Політична комунікація. Маніпулятивні стратегії в політичному полі.	10	4	4		11	17	2			15
Тема 7. Політична стабільність. Поняття про політичне партнерство.	10	2	4		11	17		2		15
Тема 8. Соціально-політичні конфлікти. Проблеми політичної поведінки	10	4	2		13	17		2		15
Разом за змістовим модулем 2	88	16	16		56	86	4	6		76
ІНДЗ*										
Усього годин	120	24	24		72	120	8	6		106

* – за наявності

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<p>Тема 1. Політична соціологія як наука: предмет і методи.</p> <p>Завдання: Пояснити предмет політичної соціології; зміст політичної соціології, соціології політики, політології, політичної науки; сучасних соціологічних досліджень політики; Проаналізувати вплив соціологічних досліджень політики на політичні процеси. Прокоментувати дискусії про предмет політичної соціології.</p>	2	-
2	<p>Тема 2. Соціальна стратифікація політичного простору.</p> <p>Завдання: Охарактеризувати феномени соціальної нерівності та стратифікації. Вивчити основні стратифікаційні теорії та їх критерії. Прочитати М.Вебера про компоненти нерівності та стратифікаційні структури. Ознайомитися з роботою Девіса та У. Мура «Деякі принципи стратифікації». Проаналізувати структурування соціального простору: дві протилежні теоретичні позиції - субстанційна та реляційна.</p>	3	-
3.	<p>Тема 3. Нації як суб'єкти політики.</p> <p>Завдання: Проаналізувати поняття та нація та етнос: сенс і відмінність понять. Визначити зв'язок: нації – етноси – націоналізм – національні держави. Визначити відмінності нації від етносу. Охарактеризувати теоретико-методологічних підходи щодо розуміння етнічності, які впливають на уявлення про націю і націоналізм: примордиалізм та конструктивізм (інструменталізм). Вивчити сучасні теорії націоналізму. Націоналізм як рух. Форми націоналізму.</p>	3	-
4.	<p>Тема 4. Соціологічний аналіз політичних еліт, політичних партій та політичних рухів.</p> <p>Завдання: Проаналізувати основні підходи до аналізу політичних еліт. Визначити критерії виділення політичної еліти. Охарактеризувати елітні взаємодії та поняття елітної конфігурації (сукупності стійких зразків відносин між елітою). Ознайомитися з моделлю елітної конфігурації на думку Д. Хеглі. Горизонтальний та вертиткальний вимір диференціації еліти. Проаналізувати процеси: «Циркуляція», «рекрутування», «ексکورпорація» як елітарні зміни у складі еліти.</p>	4	
5.	<p>Тема 5. Соціологічне вивчення політичної та електоральної поведінки.</p> <p>Завдання: Проаналізувати політичну участь як особливу сферу політичної діяльності людини. Компетентність або некомпетентність учасників політичного процесу. Вивчити сутність та основні підходи політичної та електоральної поведінки. Визначити основні типи політичної поведінки та їх детермінанти.</p>	2	2
6.	<p>Тема 6. Політична комунікація. Маніпулятивні стратегії в політичному полі.</p> <p>Завдання:</p>	4	

	<p>Проаналізувати основні підходи та моделі політичної комунікації (Ж. -М. Коттре, К. Сайнне).</p> <p>Вивчити форми та функції політичної комунікації.</p> <p>Визначити рівні політичної комунікації.</p> <p>Привести приклади основних способів (каналів) політичної комунікації.</p> <p>Визначити характер та ознаки масової комунікації.</p> <p>Дати розуміння політичного іміджу та політичному маніпулюванню.</p> <p>Мета політичного маніпулювання.</p>		
7.	<p>Тема 7. Політична стабільність.</p> <p>Завдання:</p> <p>Визначити політичну стабільність як процес функціонування політичної системи, її характерні особливості.</p> <p>Показати мінімальні та максимальні характеристика стабільності.</p> <p>Охарактеризувати внутрішню та зовнішню стабільність.</p>	4	2
8.	<p>Тема 8. Соціально-політичні конфлікти. Проблеми політичної поведінки.</p> <p>Завдання:</p> <p>Вивчити закони та категорії конфліктології. Дати визначення конфлікту.</p> <p>Проаналізувати історію конфліктології та сучасні теорії конфлікту.</p> <p>Визначити види та типи конфлікту.</p> <p>Проаналізувати аоняття соціального політичного напруження, засоби його вимірювання.</p> <p>Вивчити характерні ознаки політичного конфлікту, його складові та стадії.</p> <p>Проаналізувати методи вирішення політичного конфлікту.</p>	2	2

6. Теми семінарських занять
(не передбачено)
7 Теми лабораторних занять.

8. Самостійна робота.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<p>Тема 1. Політична соціологія як наука: предмет і методи.</p> <p>Завдання:</p> <p>Порівняти політичну соціологію, соціологію політики, політологію.</p> <p>Охарактеризувати вплив соціологічних досліджень політики на політичні процеси.</p>	4	10
2	<p>Тема 2. Соціальна стратифікація політичного простору.</p> <p>Завдання:</p> <p>Ознайомитися з думками П. Бурдьє про поняття «соціальний простір».</p> <p>Проаналізувати процес виникнення автономного простору політики.</p>	6	10
3.	<p>Тема 3. Нації як суб'єкти політики.</p> <p>Завдання:</p> <p>Проаналізувати проблеми національної політики.</p> <p>Визначити стратегії національного будівництва.</p>	6	10
4.	<p>Тема 4. Соціологічний аналіз політичних еліт, політичних партій та політичних рухів.</p> <p>Завдання:</p>	11	16

	Визначити тенденції розвитку сучасних політичних партій. Шляхи еволюції політичних партій. Типологія політичних партій. Соціальні рухи та їх типи.		
5.	Тема 5. Соціологічне вивчення політичної та електоральної поведінки. Завдання: Охарактеризувати основні соціологічні теорії електоральної поведінки. Привести приклади форм прояву електоральної поведінки.	10	15
6.	Тема 6. Політична комунікація. Маніпулятивні стратегії в політичному полі. Завдання: Класифікувати політичне маніпулювання за різними критеріями. Маніпуляція як стратегія виживання «політичного» в медійному дискурсі.	11	15
7.	Тема 7. Політична стабільність. Завдання: Представити приклади абсолютної (повної) статичної, динамічної, стагнаційної, консолідаційної політичної стабільності.	11	15
8.	Тема 8. Соціально-політичні конфлікти. Проблеми політичної поведінки. Завдання: Охарактеризувати соціальні технології управління соціально-політичними конфліктами. Дисфункціональні наслідки політичного конфлікту: соціологічний вимір. Показати на прикладах специфіку прояву та розв'язання конфлікту в тоталітарній та демократичній системах.	13	15

ВСЬОГО	72	106
--------	----	-----

До самостійної роботи відноситься: [1] – підготовка до лекцій, практичних занять; [2] – написання рефератів/презентацій, есе; [3] — підготовка до дискусій та колоквиумів.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні даної навчальної дисципліни застосовуються словесний, наочний, практичний методи навчання: читання лекції, опрацювання текстів основних робіт дослідників, робота з навчальною та спеціальною літературою, індивідуальні консультації.

Словесні та наочні методи навчання (лекційні заняття; опитування; консультування; доповіді та мультимедійні презентації);

Практичні (опрацювання матеріалу шляхом підготовки доповідей, аналітичних матеріалів тощо);

Колективне та індивідуальне опрацювання завдань (колективне обговорення, обговорення проблемних питань та результатів самостійної роботи).

Для розв'язання учбово-професійних завдань навчальної дисципліни застосовано комплексний підхід до діяльності у процесі навчання. Використовуються класичні дидактичні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (лекція-пояснення, бесіда, контроль, самоконтроль, взаємоконтроль і т.п.)

Основні форми (методи) проведення занять – це різні типи лекцій, а також практичні заняття – теоретичне обговорення питань, дискусія, конференція, співбесіда, реферативна форма, презентація.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Засоби діагностики якості освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Поточний контроль: усний контроль: індивідуальне і фронтальне опитування, захист рефератів/презентацій, доповідь; письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами;

Періодичний контроль: тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями (можливо тестування, контрольне опитування).

Підсумковий контроль: залік

Критерії оцінювання результатів навчання:

Опитування на занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і джерел.
	1-4	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел.
	5-10	Здобувач бере активну участь у практичному занятті, в обговоренні проблемних питань, користується додатковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем; доповідь та демонстрація презентації	0	Не зараховуються реферати (довіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	3	Доповідь та презентація самостійними, але не опрацьована актуальність, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал є формальним, висновки не конкретизовані (відсутні), тема не розкрита.
	4-5	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, усно здобувач пояснює матеріал невпевнено, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними прогалинами.

	6-8	Доповідь та презентація виконані самостійно, опрацьована актуальність теми із зазначенням невіршених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний, здобувач без допомоги викладача пояснює матеріал, самостійні висновки, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням самостійно розроблених схем, містить посилання на джерела, хоча здобувач іноді недостатньо вміло в усній формі може сформулювати деякі положення доповіді.
	9-10	Доповідь та презентація виконані самостійно, актуальність розкрита із зазначенням невіршених раніше аспектів, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза, теоретичний аналіз ґрунтовний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку – самостійні ґрунтовні судження, підкріплені доказами, містить посилання на джерела.
Контрольна робота	0	Відповіді неправильні (у тестових роботах)
	0-10	Контрольна робота (опитування) за кожним змістовним модулем.

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.

1. Предмет політичної соціології; зміст політичної соціології, соціології політики, політології, політичної науки; сучасних соціологічних досліджень політики; вплив соціологічних досліджень політики на політичні процеси.
2. Сучасні соціологічні дослідження політики.
3. Вплив соціологічних досліджень політики на політичні процеси.
4. Феномени соціальної нерівності та стратифікації.
5. Основні стратифікаційні теорії та їх критерії.
6. М.Вебер про компоненти нерівності та стратифікаційні структури.
7. Робота К. Девіса та У. Мура «Деякі принципи стратифікації».
8. Структурування соціального простору: дві протилежні теоретичні позиції - субстанційна та реляційна.
9. П. Бурдьє про поняття «соціальний простір». Виникнення автономного простору політики.
10. Поняття та нація та етнос: сенс і відмінність понять. Основна відмінність нації від етносу.
11. Теоретико-методологічних підходи щодо розуміння етнічності, які впливають на уявлення про націю і націоналізм: примордиалізм та конструктивізм (інструменталізм).
12. Сучасні теорії націоналізму.
13. Націоналізм як рух.
14. Форми націоналізму.
15. Проблеми національної політики.
16. Стратегії національного будівництва.
17. Основні підходи до аналізу політичних еліт.
18. Критерії виділення політичної еліти.
19. Характеристика елітних взаємодій.
20. Поняття елітної конфігурації (сукупності стійких зразків відносин між елітою).
21. Модель елітної конфігурації на думку Д. Хеглі.
22. Горизонтальний та вертикальний вимір диференціації еліти.
23. «Циркуляція», «рекрутування», «ексکورпорація» як елітарні зміни у складі еліти.
24. Тенденції розвитку сучасних політичних партій.
25. Шляхи еволюції політичних партій.
26. Типологія політичних партій. Соціальні рухи та їх типи.
27. Політична участь як особливу сферу політичної діяльності людини.
28. Компетентність або некомпетентність учасників політичного процесу.
29. Сутність та основні підходи політичної та електоральної поведінки.
30. Основні типи політичної поведінки та їх детермінанти.
31. Основні соціологічні теорії електоральної поведінки.
32. Основні підходи та моделі політичної комунікації (Ж.-М. Коттре, К. Сайнне).
33. Форми та функції політичної комунікації.
34. Рівні політичної комунікації.
35. Основні способи (канали) політичної комунікації.
36. Характер та ознаки масової комунікації.
37. Політичний імідж.
38. Поняття політичного маніпулювання. Мета політичного маніпулювання.
39. Класифікація політичного маніпулювання за різними критеріями.

40. Маніпуляція як стратегія виживання «політичного» в медійному дискурсі.
41. Політична стабільність як функціонування політичної системи, її характерні особливості.
42. Мінімальна і демократична стабільність. Абсолютна (повна) статична, динамічна, стагнаційна, консолідаційна політична стабільність. Внутрішня та зовнішня стабільність.
43. Закони та категорії конфліктології.
44. Визначення конфлікту. Види та типи конфлікту.
45. Поняття соціального політичного напруження, засоби його вимірювання.
46. Характерні ознаки політичного конфлікту, його складові та стадії.
47. Методи вирішення політичного конфлікту.
48. Соціальні технології управління соціально-політичними конфліктами.
49. Дисфункціональні наслідки політичного конфлікту: соціологічний вимір.
50. Специфіка прояву та розв'язання конфлікту в тоталітарній та демократичній системах.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

		Поточний та періодичний контроль						Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Залік	100
8	10	10 Модульний контроль №1	10	16	16	16	14 Модульний контроль № 2		

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Пехник А.В. Робоча програма курсу «Політична соціологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 052 «Політологія».

Пехник А.В. Силабус курсу «Політична соціологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 052 «Політологія».

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гончарук-Чолач Т. Засоби масової інформації в політичному житті суспільства: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К., 2020. 252 с.
2. Гончарук-Чолач Т. Іntenції дослідження соціальної нерівності та стратифікації: від античності до сьогодення. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. 2020. Вип. 157 (№6). С. 35-41.
3. Гончарук-Чолач Т., Джугла Н. Політична соціологія: навчальний посібник. Тернопіль: «Економічна думка» ТНЕУ, 2018. 276с.
4. Гончарук-Чолач Т., Джугла Н. Теорія та практика політичної пропаганди: підручник. Київ: Видавництво Ліра-К., 2020. 254 с.
5. Кутуєв П. Концепції розвитку та модернізації в соціологічному дискурсі: еволюція дослідницьких програм. Київ, 2018. 128 с.
6. Куценко О. Д. Соціологія політики. Спеціальні та галузеві соціології. Навч. посібник. Київ, 2018. 257с.
7. Основи політичної соціології. Навчальний посібник / М. А. Безносов, Т. Н. Дублікаш, А. Д. Литовченко та ін. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015
8. Щедрова Г. П. Політична соціологія електронного простору України: сучасні тенденції / Г. П. Щедрова. 2019. URL : <http://ir.duan.edu.ua/handle/123456789/1757>.
9. Основи політичної соціології. Навчальний посібник. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. 312с.

Додаткова:

1. Патнам Р. Д. Творення демократії. Традиції громадської активності в сучасній Італії. Київ: «Основи», 2018. 315с.
2. Політика та економіка: словник-довідник: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К., 2020. 490 с.
3. Політична еліта та лідерство: хрестоматія: навч. пос. для студ. закл. вищ. осв. Тернопіль: «Економічна думка» ТНЕУ, 2019. 267с.
4. Політологія: навч. посіб. Тернопіль: «Економічна думка» ТНЕУ, 2019. 219 с.
5. Регіоналізація і вибори як засоби удосконалення владних відносин в Україні. Харків, 2018. 186с.
6. Скочилас Л. Сучасні підходи до визначення предмета та структури політичної соціології як навчальної дисципліни. Львів: ЦПД. 2018. 24 с.
7. Соціокультурні та політичні пріоритети української нації в умовах глобалізації: монографія. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2021. 338 с.

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. www.rada.gov.ua – Верховна Рада України.
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
3. <http://www.info-library.com.ua/books.html> – Електронна бібліотека підручників.